

Naročnina za kraljevino
SHS
Mesečno 15 D. Letno 180 D.
Inozemstvo:
Mesečno 20 D. Letno 240 D.
Oglas: enostopna min vrsta
skraj 50 para, večkrat popus

JUGOSLAVIJA

Plačano do:

P. n. Vseučiliška knjižnica
Obvezni izvod.

Uredništvo:

Wolfova ulica 1/A. Telefon 360

Uprava: Telefon 44

Pavšalni franko.

Ljubljana.

Fašisti so prekoračili našo mejo.

IMPERIALISTIČNI CILJI ITALIJANSKIH FAŠISTOV.

Sušak, 2. novembra. (Izv.) Odmevi izpremembe v italijanski vladi se opazajo predvsem na jugoslovanskih ozemljih, ki jih imajo Italijani še zasedene. Fašisti svečano zatrjujejo, da ne izpušče iz rok tretje cone v Dalmaciji in da

hočejo posvečati vso pozornost vprašanju Reke in Sušaka. Včeraj se je jugoslovanski ministrski svet bavil z incidenti, ki so se dogodili na Sušaku, ker so fašisti prekoračili demarkacijsko črto in s tem kršili dogovor.

Po fašistovski revoluciji.

DEMOBILIZACIJA FAŠISTOV. FAŠISTOVSKI POHOD NA JUŽNO TIROLSKO.

Rim, 2. novembra. (Izv.) Predvčerajšnjim je bil Rim pozorišče manifestacij in demonstracij fašistov, katerih se je nabralo v Rimu do 60.000. Med patriotičnimi svečanostmi so pretepli nekaj komunistov, demolirali tajništvo zveze kametskih delavcev, na kar so se poklonili grobu neznanega vojaka na kvirinalu. Končno so se zbrali v spredov in defilirali mimo kralja, ki je opazoval spredov v spremstvu generala Diaza, admirala Thaona de Revela in generala Citandina. Posebnih izredov ni bilo. Pripravljenih je mnogo vlakov, ki odva-

žajo fašiste iz Rima Po deželi je po nekaterih krajih prišlo do spopadov med fašisti in komunisti.

Rim, 2. novembra. (Izv.) Kakor že poročano so fašisti jeli prodirati v južno Tirolsko. Povodim zadnjega prevrata in mobilizacije so zasedli Brenner. Aretirali so nekatere komunistične poslance. Fašistovska armada se še ne razide, ker meni Mussolini, da mora še obstajati, da vzdrži red v državi. Dne 4. t. m. bodo praznovali fašisti obletnico zmage pri Vittorio Veneto.

Dr. Ninčič o naših odnošajih do Italije

NAŠA POLITIKA NAPRAM ITALIJI BO RESERVIRANA TODA DO STOJANSTVENA.

Beograd, 2. nov. (Izv.) Včeraj so posejli ministra zunanjih del dr. Ninčiča novinarji in ga zaprosili, naj jim pouči o zunanje-političnem položaju. — Dr. Ninčič jim je drage volje ustregel in obširno poročal o zadnjih dogodkih v Italiji, o čemer je govoril že v zadnji

sej ministrskega sveta. Omenjal je, da je treba vse vesti, ki se razširjajo glede tega, premostriti s kritičnega stališča. Jugoslavija hoče nastopiti napram Italiji rezervirano in dostojanstveno. Vsekakor pa zasluje razvoj dogodkov s paznim očesom.

ŠE NOBENEGA OBVESTILA OD NAŠEGA RIMSKEGA POSLANIKA.

Beograd, 2. nov. (Izv.) Minister zunanjih poslov dr. Ninčič še ni prejel nobenega obvestila o avdenci našega poslanika v Rimu. O razgovoru jugoslovanskega poslanika Antonijevića in novega ministrskega predsednika Mus-

solinija se ve samo, da se je razgovor vršil. Vesti o tem razgovoru pričakujejo v Beogradu z veliko napetostjo. — Poročil pričakujejo še tekom današnjega dne.

Pred vladno demisijo.

Beograd, 2. nov. (Izv.) Vprašanje ostavke vlade je še vedno predmet razgovorov v vseh političnih krogih. Ne prestano se vrše posvetovanja posameznih političnih osebnosti in klubov, predvsem med demokrati in radikali. Pojutrišnjem se bo vršila seja demokratskega kluba, ki se bo bavila z tem vprašanjem. Politični krogi smatrajo, da zunanji položaj ni toliko re-

sen, da bi bilo radi njega treba zavleči ostavko vlade. Snoči so demokrati sklepali o razmerju med Svetozariem Pribičevićem in Ljubo Davidovićem, dalje tudi o krizi v vladi in o nastopanju dr. Lukinića kot predsednika narodne skupščine, zlasti z ozirom na to, da je dr. Lukinić v svojem položaju tudi svetovalec krone.

Državni prevrat v Turčiji.

SULTAN ODAVLAJEN. OSMANSKA DRŽAVA SE JE PRETVORILA V TURŠKO REPUBLIKO.

Angora, 2. novembra. (Izv.) Narodna skupščina v Angori je sklenila, da se sultan odstavi s prestola. Džefar paša je imenovan za generalnega guvernerja v Carigradu in je dobil nalogo, naj takoj odpotuje na svoje mesto. Vlada še ni imenovala njegovega naslednika. Narodna skupščina je razen tega sklenila,

da se ima pretvoriti osmanska država v turško državo. Narodna skupščina si je pridržala pravo, da imenuje predsednika države brez dinastičnih pravic. To se bo objavilo s posebno proklamacijo na narod, kjer se naznači, da je postala Turška republika.

Pred orijentsko konferenco.

ANGORSKA VLADA PROTESTIRA PROTI UDELEŽBI CARIGRAJSKE VLADE NA KONFERENCI — EVROPA DESINTERESIRANA NA TURŠKIH NOTRANJH SPORIH.

Pariz, 2. novembra. (Izv.) Angorska vlada je poslala zaveznikom noto, v kateri protestira, da je bila carigrajska vlada pozvana na konferenco v Lausanne. Politični krogi menijo, da je angorska vlada s to noto pristala nato, da se udeležijo omenjene konference. Kar se tiče poziva carigrajske vlade h konferenci, se misli, da je treba prepustiti sa-

mim Turkom, naj se medseboj sporazumejo. Komentarjoč to noto pišejo pariški listi, da se najhuje težkoče pojavijo na konferenci sami. »Matin« predlaga, naj se s Turki najprej sklene začasn dogovor, o vprašanju morskih očin in ostalih važnih točkah pa naj se sklepa šele pozneje, ko bo ozračje mirnejše.

Francosko angleški sporazum v orijentskem vprašanju.

ANTANTA PROTI TURŠKI MOBILIZACIJI V TRAKIJI IN CARIGRAJU. — ANGLEŠKA DELEGACIJA IMA DOLOČEN PROGRAM. — ANGLIJA BI RADA ČIMPREJE UMAKNILA SVOJE ČETE IZ DARDANEL. — NOV KURZ FRANCOŠKE POLITIKE.

London, 2. novembra. (Izv.) Razgovori, ki sta jih imela francoski poslanik in lord Courzon, so se zaključili povoljno. Sklenila sta, da se nikakor ne sme izvesti turška mobilizacija v Trakiji in Carigradu. Vrhovnim antantnim komisarjem je naročeno, da sporoče ta sklep angorski vladi. Na podlagi listin se je dogajalo, da je Turčija poslala svoje agente v Carigrad in Trakijo z naročilom, da zbera 30.000 vojakov.

Pariz, 2. nov. (Izv.) Z bližnjega vzhoda prihajajo vesti, da so se Francoši malo povrnili, ker so začeli z ostrejšo politiko proti imperialističnim zahtevam angorske vlade. Prišlo je sicer do premirja s kemalisti, kakor pa stoji stvari sedaj, ni verjetno, da bi se Turki premirja držali. V Carigradu, v Mudanliji in po drugih krajih prireja prebivalstvo demonstracije proti Francozom. Bati se je, da nastopi Turčija na orijentski konferenci v Lausanne s popolnoma novimi, zelo pretiranimi zahtevami, ki utegnejo politični položaj na vzhodu bistveno predrugačiti.

London, 2. novembra. (Izv.) Kakor se doznava pride angleška delegacija ra-

KRALJ ALEKSANDER JE PREHLAJEN

Beograd, 2. novembra. (Izv.) Po navetu zdravnika kralj Aleksander ne sme zapustiti dvora nekaj dni.

SODELOVANJE ČSR IN JUGOSLAVIJE NA DENARNEM TROU.

Praga, 1. nov. (Izv.) Pogajanje v Marjanskih Laznih, ki so bila bolj političnega značaja, so sledila pogajanja, ki imajo namen dovesti do valutarne skupnosti med Češkoslovaško in Jugoslavijo. Pogajanja, ki so se vršila med češkoslovaškim finančnim ministrom Rašinom in jugoslovanskim ministrom financ dr. Kumanudijem, oziroma med zastopnikoma češkoslovaškega bančnega urada in generalnim ravnateljem Narodne banke dr. Novakovićem so popolnoma uspela. Bančni urad češkoslovaške republike prevzame skrb za regulacijo kurza dinarja, jugoslovanska Narodna banka pa bo skrbel za stabilizacijo češkoslovaške krome v balkanskih državah.

ŠPANSKI PRESTOLONASLEDNIK V BEOGRADU.

Beograd, 2. nov. (Izv.) Na svojem potovanju sta se ustavila španski prestolonaslednik Alfonz in španska infan tinja v Beogradu, kjer so ju sprejeli kraljica Marija ter kraljeviča Pavle in Arzen. Gosta ostaneta nekaj dni v Beogradu.

POLITIČNI STIKI MED JUGOSLAVIJO IN GRŠKO.

Beograd, 2. novembra. (Izv.) Napovedani sestanek med jugoslovanskim ministrom zunanjih poslov dr. Ninčičem in grškim ministrom za zunanje zadeve Politisom še ni gotov. Politični položaj je nanesel, da je dr. Ninčiču zelo otežkočeno zapustiti Beograd. Vendar pa poseti Politis dr. Ninčiča v Beogradu, ako medtem ne pride v Beograd Venzelos, ki se nahaja z grško vlado v tesnih stikih glede akcije grške vlade na konferenci v Lausanne. Vrše se pogajanja o skupnem nastopu Jugoslavije in Grške.

NAŠI PARLAMENTARCI SO SE VRNILI IZ PRAGE.

Beograd, 2. novembra. (Izv.) Davi so dospeli iz Prage naši parlamentarci, z njimi tudi jugoslovanski poslanik v Pragi dr. Vošnjak. Finančni minister dr. Kumanudi, njegov pomočnik Playvič so ostali v Pragi, da se pogajajo o ureditvi finančnega razmerja med Jugoslavijo in Češkoslovaško. Razen imenovanih sta ostala v Pragi tudi ministra Omerović in Miladinović.

SPREMEMBA PRAVCU RUSKE ZUNANJE POLITIKE.

London, 2. novembra. (Izv.) Tako, ko je Ljening okreval, je prišel z ureditvijo zunanje politike Rusije, predvsem da ji odkaže nove smernice. Začel je takoj pri Poljski, kjer se mu je posrečilo medsebojne odnose znatno zboljšati. Uspešno je bilo tudi njegovo delo glede političnih odnosov napram vzhodu. Japonska armada izpraznjuje zadnja ozemlja v daljnem vzhodu, ki jih je imela še zasedena. Ne ve se še gotovo, v kakem razmerju se nahaja sovjetska Rusija napram kemalistom. Kolikor se da doslej sklepati, Rusija ni sovražno angorski vladi. Dočim je bila Rusija doslej orientirana v svoji zunanji politiki napram Nemčiji, je zadnje čase opažati, da ase nagiblje proti Franciji.

REZULTATI ŠVICARSKIH SKUPŠČINSKIH VOLITEV.

Bern, 2. nov. (Izv.) Končno veljavni rezultati volitev v švicarski narodni svet so nastopili: 89 radikalcev, 44 konservativcev, 43 socialistov, 35 poljedelcev, 10 svobodomislelnih demokratov, 5 socialističnih disidentov in pa 2 komunisti.

Borzna poročila.

Curich, 2. novembra. Berlin 0,12, Hollandija 215, New York 550, London 24,55, Pariz 38,90, Milan 23, Praga 17,45, Budimpešta 0,22, Bukarešta 3,45, Zagreb 2,20, Sofija 3,75, Varšava 0,032, Dunaj 0,0071, avstrijske krome 0,0077.

Zagreb, 2. novembra. Valute: ameriški dolarji 60, bolgarski levi 29, madžarske krome 2,25, angleški funti 267,50, češkoslovaške krome 197,50.

konferenco v Lausanni z že določenim programom. Bonar Law in ministri njegovega kabineta žele, da se čimprej najde rešitev, ki bi zadovoljila vse stranke, ker je angleški vladi na tem, da čimprej umakne svoje čete z Dardanel

Za ali proti Ljubljani.

Z zakonom o razdelitvi države na oblasti je nastalo tudi vprašanje deljene ali nedeljene Slovenije. Od takrat naprej se je o tem vprašanju mnogo pisalo in še več govorilo in stvar je danes tako daleč razčlunjena, da ni nobenega dvoma več, da bo za naš narodni razvoj edino pravilno in potemtakem tudi za državo edino koristno, če ostane Slovenija nerazdeljena.

Naj naštejemo samo nekaj vzrokov, ki govorijo za nedeljivo Slovenijo.

Predvsem prihaja v poštev nacionalni moment napram našim zasuženim bratom na Primorskem in Koroškem. Popolnoma jasno je, da bodo gledali ti naši nesrečni sorojaki popolnoma drugače na ujedinjeno in enotno Slovenijo, kot pa bi gledali na kranjsko in štajersko oblast. To so zapopadli že koroški Nemci, ki ob času koroškega plebscita niso morda agitirali proti Slovencem, temveč so gonili iz Koroške »dile verfluchten Kralner«.

Cele generacije slovenskega rodu so stremele za ujedinjeno Slovenijo kot svojim najvišjim idealom, ker so vedele, da se bo slovenski narod razvijal lahko v vseh svojih možnostih le tedaj, če bo kulturno enoten, če bo tvoril eno kulturno ednico, ki bo tudi na zunanji izražena z enim središčem in eno enotno upravo. Te sanje — saj hrepenenje ne moremo imenovati drugače kot sanje — so se s prevratom uresničile in dobili smo narodno vlado za Slovenijo. — Takrat ni prišlo nikomur niti na misel, da bi po stoletjih komaj ujedinjeno Slovenijo po avstrijskem vzorcu zopet delili na Kranjsko in Štajersko.

Toda prišlo je tudi do tega. Centralistični režim, ki hoče imeti niti iz cele države v rokah Beograda, je odločil, da razdeli državo na posamezne oblasti, ne oziraje se na krajevne kulturne, narodne, socialne in geografske razmere. Krivdo za to nosi predvsem jugoslovanska demokratska stranka, ker radikalni stranki, kot je to sama ponovno izjavila, ni prav ničesar ležočega na tem, kako da je država razdeljena na oblasti. Posebno glede razdelitve Slovenije na dve oblasti nosi vso krivdo demokratska stranka, ki je nstila, da bo s to

razdelitvijo napravila dober korak naprej na svojem potu, katerega cilj je brezpopolna uklonitev vseh Slovencev pod centralistični jarč.

Danes prireja dr. Kukovec, šef demokratske stranke za slovensko »pokrajino«, po Štajerskem shode, kjer apelira na lokalni patriotizem in obdelava Ljubljano, kjer in kakor more. Govori o gospodarski nujnosti dveh oblasti, da si vsak gospodar ve, da ta nujnost ni dana — toda niti z besedico ne omeni velike važnosti Slovenstva, ki more imeti svoj življenjski center edino v Ljubljani. Slovenci smo premajhen narod, da bi v narodnostnem, kulturnem in socialnem življenju vsivarjali in vzdržavali dva centra, ko smo imeli in še imamo z enim toliko težav, da jih komaj zmagujemo.

V slučaju, da bi zmagalo centralistično stališče sedanega režima, potem bi padla Ljubljana na mesto navadnega provincijalnega mesta, kot ga ima danes na primer Kranj, Radovljica ali Novomesto, Maribor bi se pa preko tega značaja sploh nikdar ne dvignil. Slovenstvo kot tako pa bi izgubilo svojo prestolico, svojo reprezentanco, svoje kulturno središče in današnji centralistični bi nadaljevali delo, katerega so pričeli — Nemci.

Potrebno je, da spomnimo našo javnost na to vprašanje sedaj, ko stojimo pred ljubljanskimi občinskimi volitvami. Ljubljansko prebivalstvo se mora zavedati, da pri teh volitvah ne bo glasovalo samo o tem, kdo da bo gospodaril prihodnja leta na ljubljanskem magistratu, temveč da bo glasovalo tudi o tem, kako mesto da bo zavzemala Ljubljana v naši državi. Kdor je za ugled ljubljanskega mesta, ta gotovo ne bo dal svojega glasu demokratski stranki, ki je dosedaj storila vse, da v svojem strankarskem interesu kar najbolj poniža mesto Ljubljano.

Ne dvomimo, da bo Ljubljana tudi v tem oziru ostala zvesta sama sebi, Slovenstvu in državi in da bo v korist vseh treh glasovala odločno za to, da ostane Ljubljana prestolnica edinstveno Slovenije in pa kulturno središče vsega Slovenstva.

Dinar in češkoslovaška kroma.

Praga, 2. nov. (Izv.) Jugoslovanski finančni minister dr. Kumanudi je izjavil v razgovoru s poročevalcem praške »Tribune«: Gospodarsko sodelovanje med obema državama zavisi od gospodarske pogodbe, ki se sklene. Današnja pogodba je popolnoma provizorijna značaja in pomenja le nekaj »modus vivendi«. Ta provizorij je nujno potrebno zamenjati z detaljno konvencijo in s tarifnimi določbami. V tej konvenciji morajo biti popolnoma rešena vprašanja z ozirom na to, da je češkoslovaška republika industrijska, a kraljevina Srbob, Hrvatov in Slovencev poljedelska država, tako da bi bila med obema državama mnogoča izmenjava blaga. — Trdno upam, da se predpriprave za to pogodbo začno čimprej, ker imata obe državi eminentne interese na tem, da se regulacija gospodarskih odnosov postavi na trdno podlago, kakor to zahteva bodočnost tesnega sodelovanja. To je danes otežkočeno radi velike razlike tečaja dinarja in krome in je zato rešitev valutnega vprašanja najvažnejši problem vseh teh vprašanj. V tem oziru se more najti dosti skupnih točk, da se doseže stalno razmerje med češkoslovaško kromo in dinarjem. V tem okvirju pa ima češkoslovaška republika najlepšo perspektivo za razpečevanje svojih izdelkov v naši državi.

Na vprašanje ali sem za deflacijsko politiko, je lahko odgovoriti. Vsak finančni minister je zanjo, ker inflacija ne pomenja samo zvišanja obtoka bankovcev, temveč vpliva tudi na proračun, ker

zvišuje cene, a povišanju cen sledi neravnovesje v proračunu. Naša država ima 13 milijonov prebivalcev, a v obtoku je v celem 5 milijard bankovcev; od teh je del krit s kovinastim denarjem, del pa z državno imovino. Ne more se govoriti o inflaciji tam, kjer je obtok bankovcev tak, da se pojavlja potreba po nevezanem denarju, po plačilnih sredstvih. To pa zato, ker je del imenovane vsote izključen iz prometa, to je del (okoli 2 milijard dinarjev), katero so kmetje pospravili po skrinjah. Ti zakladi pomenjajo težkoče v prometu, ker je na ta način prišlo do pomanjkanja plačilnih sredstev. V državi Srbob, Hrvatov in Slovencev so bili dosedaj v veljavi prejšnji davčni sistemi raznih dežel: srbski, ogrski, bosanski in avstrijski, kar je davčno vprašanje neizmerno komplicirano. V sled tega je naša vlada smatrala za svojo prvo dolžnost izdelati splošni zakonski predlog o direktnih davkih, ki je že bil predložen narodni skupščini in se ravnokar o njem razpravlja v finančnem odboru. Zakonski predlog meri k temu, da naj šestniki zemlje, kateri so dosedaj plačevali samo malenkostni davek enotno obdavčijo po dobičkanosti zemlje.

Češkoslovaški kapital se je že udeležil na dveh produkcijskih strokah: na sladkornih tovarnah in na pivovarnah. Pričakujemo, da se bo vaš kapital udeleževal tudi nadalje na jugoslovanskem gospodarstvu in da pride med našimi in vašimi bankami kmalu do sporazuma in odprtega kredita.

Položaj v Trstu.

Trst, 1. novembra.

Mesto je zopet zavzelo skoro običajno lice. Po ulicah bandojo skupine fašistov s čeladami na glavi ter oboroženi z gorjaci. Pred fašistovskimi sedeži so razpostavljene straže s puškami in nasajenimi bajoneti. Na vse strani dirjajo fašistovski kamioni ter prenašajo povelja in odredbe. Kamioncni jim je dala na razpoloigo vojaška uprava.

Komunistično glasilo »Il Lavoratore« je fašistovska oblast ustavila in danes

ni več izšlo. Danes je izšla »Eдиност« v navadni obliki.

Delavstvo je odšlo na delo in nikjer ni prišlo do incidenta.

Poslanec Giunta je prevzel nadomestovanje general. inspekt. IV. cone (Jul. Beneč). Giurattija, ki je bil poklican od fašistovskega centralnega odbora v Rim. (Fašisti so bili razdelili dežele na cone!)

Fašisti so zapustili glavno pešto, ki so jo bili te dni zasedli. Tramvaj in železnice vozijo redno.

Trst, 1. novembra

Revolucija je pri kraju. Velikanski revolucionarni krik in vik se je polegel, pohod na glavno mesto Rim se je sprevel v zadnjem trenutku v nacionalistično in patriotično manifestacijo.

Fašistovski voditelji so svojčas trdili, da bo morala italijanska vlada absorbirati fašistovsko idejo, ali pa bo fašistovska ideja absorbirala vlado. Zgodilo se je poslednje. Vlada je popustila, pustila je fašizmu prosto pot, sama nezmožna za življenje je poglajala fašiste preračunano v peč po kostanj. Fašisti so si v svoji navdušenosti poželeli vlade in želja se jim je uresničila bolje, nego so si sami mislili.

Brez truda, brez žrtve, brez pohoda na Rim so dosegli, da je podala vlada demisijo in da je Salandra odklonil sestavo vlade. Zaradi lepšega je hotela vlada pred ostavko proglasiti obsedno stanje, a kralj sam baje ni hotel podpisati proglašenja. Poklican je bil Mussolini sam h kralju, ki mu je poveril sestavo vlade, kar se je Mussoliniju posrečilo takorekoč v petih minutah. Kako bi se ne. Saj je imel Mussolini listo nove vlade v žepu še preden je bil poklican h kralju. In da bo poklican, je vedel, zakaj komedija se je študirala pridno in je imela že dosti vaj. Ni čuda tedaj, da je bila igrana gladko in je žela povsod mnogo aplavzov!

Ko je bila proglašena nova vlada pod Mussolinijevim predsedstvom, ki si je pridržal poleg tega tudi ministrstvo za notranje in zunanje zadeve, je tisti grogoviti pohod na Rim običal in ni vedel kam. Ali da bo farsa imela dobro sklepno poanto, se je pohod razvil v patriotično manifestacijo. Danes zjutraj so dobile fašistovske kolone, ki so korakale (v brzovlakih!) proti Rimu, povedle, da ukorakajo v glavno mesto ter... ter da se poklonijo neznanemu padlemu vojaku in se nato podajo pred kvirinal, da... da priredijo ovacije kralju ter se mu poklonijo.

Tako se zaključuje poslednja slika dobro naštudirane in s pomočjo vlade dobro inscenirane farse.

In sedaj? Treba je razdeliti inkaso! To se pravi — razdeljevala se bodo korita in koritca. Vsa ta mnogoštevilna fašistovska množica bo zahtevala za svoje delo tudi svoje plačilo. Kdo bi pretepal, zažigal in moril brezplačno? Kdo bi si črnil vest brez odškodnine? Res je, da je bila ta vest že prej dovolj črna, zakaj nikdar še niso imeli fašisti

čiste vesti, vedno so nekaj riskirali. Če drugo ne, so si naprtli na rame nešteto osebnih sovraštov s strani socialistov, komunistov, tirolskih Nemcev, popolarov in drugih izmed proletariata.

In sedaj pridejo po plačilo! Ali bo dovolj korit za vse? Dvomim, zakaj mnogo, mnogo je poklicanih, a malo izvoljenih. Nekaj jih bodo pač potisnili k jaslim, zato bodo pa drugi odgnani od njih, ki bodo prokili jali fašizem in ruvali proti njemu. In vsi tisti fašisti, ki ostanejo brez nagrade, postanejo — komunisti, največji sovražniki fašizma. Da bi ostali vsi fašisti še nadalje v svojih organizacijah, v svojih sedežih, plačevani za brezdelje, to je menda izključeno. Sedaj so fašistovske čete nepotrebne in jih bo treba pač kako odpraviti.

Brez velikih naporov, brez krvi so fašisti dosegli, kar so hoteli — dobili so v roke vlado in oni imajo sedaj v oblasti krmilo in vajeti Italijanske države.

Prejšnja vlada jim je seveda šla pri razvoju na roko, zakaj sama je bila gnala, brez življenja, brez smernice za bodočnost. Zato je morala — hočeš, nočeš — moraš kapitulirati pred živim fašizmom, ki je svečano obljubljal vsledkar in vspovsod temeljito preustrojenje države, ki živetari in prhni, ki je napovedoval »očiščenje in pomlajenje« in prožil nove, vabljive politične smernice, ki brezdvomno prinesejo državi ugled, zaupanje in korist.

Ako se posreči fašistovski vladi dvigniti državo gospodarsko in usmeriti koristonosno zunanjo politiko — to pokaže bodočnost. Mussolini je dejal, da bo njegova prva skrb — narodna ekonomija, kredit v tujini in smotrna zunanja politika.

Kljub vseh slabih strani, ki jih imajo fašisti, nam morajo, ako hočemo biti objektivni, vendar imponirati. Imponirati nam mora njih srčnost in njih žilavost, s katero so v kratkem, komaj dveh letih potegnili vse za seboj, pridobili zaupanje in simpatije pri državnih in vojski ter prišli končno do oblasti v državi.

V parlamentu so imeli doslej komaj 30 poslancev, in še ti so bili izvoljeni kompromisno. Ta majhna skupina je sedaj vodilni faktor Italije.

S tem so dokazali, koliko lahko doseže še tako majhna politična skupina, ako je delavna, smotrna in idealna. Fašisti so dokazali, da se ljudje dejanja, in to nam mora imponirati.

Politične vesti.

Občinske volitve v Ljubljani.

Politične skupine in Narodno socialistična stranka, ki nastopijo pri obč. volitvah v Ljubljani kot »Jugoslovanska zajednica« sklicujejo že sestanke zaupnikov. Vsi sestanki so izredno številno obiskani. Program »Jugoslovanska zajednica« sprejema ogromna večina ljubljanskega volilstva z velikim zanimanjem. Ze danes je gotovo, da dobi »Jugoslovanska zajednica« absolutno večino. Prva najmočnejša politična grupa, ki stoji nasproti »Jugoslovanski zajednici« je klerikalna lista »delavnega ljudstva«. Klerikalna lista je bila razglašena z velikim pompom. Vendar se prvi pompozni pojavi klerikalne liste unižujejo ob razumnem premotri vanju politične situacije ravno tistega delavnega ljudstva na katerega so hoteli apelirati klerikalci. Poleg tega vse uvideva pravi namen klerikalcev, ki je ta, da si hočejo s slepomišljenjem in s

povdankom socialnih gesel osvojit Ljubljano v eksploatacijo za svoje strankarske in kulturnobojne namene. JDS omejuje svoje udejstvovanje v obč. volilnem boju na dovpite in nerese polemike v »Jutru«. Sestankov JDS še ne sklicuje in se zaenkrat zanima le za — stave, kdo bo dobil pri volitvah največ glasov. Glavni del pristajajo je zapustil JDS in se je priključil »Jugoslovanski zajednici«. Vsak uspeh JDS pri volitvah je izključen. Kolikor glasov bo JDS dobila, bodo oddani le v okrepitev klerikalne liste. Lista oficijelne socialne demokracije bo pritegnila vse tiste socialne demokrate, ki pod nobenim pogojem nočejo voliti klerikalce. Socialno demokratično listo bodo volili tako pristajajo Bernotove, kot bivše Peričeve grupe. Klerikalni kandidat, socialni demokrat dr. Perič je vedno bolj osamljen in ga zapuščajo njegovi dosedanjí najboljši sodelavci. Tako n. pr. kandidirajo offi-

Jenufa. (Njena pastorka.)

(K premieri v ljubljanski operi.)

Dva dneva mojega bivanja v zlati Pragi mi posebno ostaneta nepozabna za vedno: dan 30. maja 1916, ko je češki narod praznoval petdesetletnico svoje ljublenke, Prodane neveste, tisti večer, na katerem je Narodno gledališče odmevalo nepojmnega navdušenja in dan, katerega so v istem gledališču prvič peli in igrali redigrano, že leta 1905 zloženo opero moravskega skladatelja Leoša Janačka »Njene pastorka«. Spominjam se dobro, da je bil priča naravnost senzacionalnemu uspehu dela sivolasi skladatelj sam, katerega je oduševljeno občinstvo po vsakem dejanju ponovno klicalo pred zastor in mu je prirejalo glomazke ovacije. Še v sanjah mi takrat ni prišlo na misel, da bom to izredno zanimivo novost češke operne literature kedaj poslušal v ljubljanski operi v kateri se je baš v tistem času še šopiril kinematograf. In vendar! Objubljali so nam Jenufo že več let, nazadnje smo jo vendar pričakali. Brez strahu trdim, pričakal tako, da dela čast vodstvu gledališča in vsem sodelujočim.

Pa predno o predstavi, par besed o delu samem. Smetana je postavil vogelni kamen češki operni tvorbi. Za njim se je posvetil operi Dvořak, če-

tudi z manjšim uspehom kot Smetana, ker Dvořak je bil pretežno simfonik in manj dramatik. Kot tretji jima je sledil na polje operne glasbe Zdenko Fibich, čigar krasna gledališka dela (na primer Hedy, Mesinska nevesta) so nam Slovencem popolnoma neznan. Smetana se je deloma opiral na Wagnerjev credo: uvedel je v svoja dela glavni (vodilni) motiv, ki se je oglašal skozi vso opero, ter je dajal celi glasbeni stavbi enotnost, je služil karakterizaciji posameznih oseb in je v svojih različnih varijacijah uveljavil bogato glasbeno izražanje. Javno pa je bilo Smetani, da deklamacija dela glasbo. Sledil je tedaj češki deklamacij. Na podlagi te je izvedel immanentno melodijo, ki ima poseben, specifično češki značaj. Nadaljeval je — četudi popolnoma drugače — Janaček. Ta je zavrgel Wagnerjeva načela, načela modernih glasbenih dram in šel popolnoma svojo individualno pot. Obrnil je vso svojo pozornost na melodičnost moravske ljudske govornice in je na podlagi te komponiral opero, katere melodije so pravzaprav ljudska govornica, v nji pa izraženo čuvstvo vanje posameznih nastopajočih oseb. Njegov slog je ravno nasproten Smetanovemu in upal bi si trditi, da je docela umljiv le doma, ritma moravske govornice v slovenski jezik prenesti ne moremo, kar se je pri predstavi različno opazalo. Janačkov orkester ima v »Jenufi« podrejeno vlogo: ilustrira. Je pa Janaček moister malih, pa tem bolj u-

cielni soc. demokrati tudi doseganje organiziranice v dr. Peričevi organizaciji.

Klerikalno - JDS zveza.

»Jutro« se razburja, ker smo konstatirali, da JDS in njeno glasilo podpirata pri obč. volitvah v Ljubljani — klerikalce. Da je naša trditve pravilna, to je ponovno dokazal »Slovenec«, ki ponatiskuje »Jutrove« bojne članke proti rapredni »Jugoslovanski zajednici«, ki bo edina onemogočila klerikalce in prestolovanje na ljubljanskem magistratu. Par nobiles fratres!

Izjava.

»Slov. Narod« priobčuje: Ker sem že delj čas bolehen in ne zasledujem pazno dnevnih političnih dogodkov, sem na povabilo »Jugoslovenske demokratske stranke«, na katerem je bil podpisani g. dr. Puc, šel na zaupni sestanek v »Kazino«. Bil sem pač mnenja, da me vabi na sestanek stara narodno-napredna stranka. Stopivši v dvorano, sem zagledal več starih nekdanjih dr. Tavčarjev prijateljev, zato sem bil uverjen, da velja v stranki še vedno stari dr. Tavčarjev koncept. Na sestanku so me določili za namestnika na kandidatski listi. Sprejel sem kandidacijo, ker sem bil v zmoti, da gre za staro dr. Tavčarjevo stranko. Pozneje pa sem izvedel, da je bil ta sestanek sklican od mladinske skupine. Ker sem bil že od mladih let vedno pri narodno-napredni stranki in zvest pristaja dr. Ivana Tavčarja, ne maram brez vzroka zapustiti njegove zastave ter izjavljam, da od-

Gospodarstvo.

Gospodarska kriza v Avstriji.

V gospodarstvu Nemške Avstrije opažamo že par tednov pojave, ki so precej slični onim, ki jih je bilo opaziti ob pričetku gospodarske krize na Češkem. Avstrijska krona se je na zunanjih borzah nekoliko ustalila ter so nekateri tuje valute v primeri z njo nekoliko padle. Splošno prevladuje mnenje, da je to pričetek ureditve gospodarskih razmer v Avstriji. Predno pa bo došlo do te ureditve, bo morala Avstrija prestopiti težko gospodarsko krizo, kakršno prestaja sedaj Češka.

Učinki delne stabilizacije avstrijske krone so postali že precej občutljivi. Prebivalstvo je prenehalo z vsakršnim nepotrebnim nakupovanjem, v nadi, da bo imela stabilizacija in porast krone za posledico znižanje cen. V sled tega se že pojavlja na avstrijskih tržiščih nekako mrtvilo. To stagnacijo pa povečuje in jo bo še poostriilo neko drugo dejstvo, to je padec nemške marke.

Tečaj nemške marke je bil že od nekdaj v veliki meri merodajen za avstrijsko krono. Ker je vrednost nemške marke do predkratkem precej nadkriljevala vrednost avstrijske krone, je Avstrija lahko konkurirala z nemško industrijo in trgovino. V sled silnega padca nemške marke v zadnjem času se je položaj Avstrije nasproti Nemčiji zelo poslabšal. Na avstrijsko veliko industrijo porast krone sicer ne bi mogel vplivati škodljivo, ker vsa ta industrija že dolgo računa v zlatih kronah ali pa v neki drugi stabilni valuti. Ker pa se je vsled padca marke konkurenčni boj med Nemčijo in Avstrijo v veliki meri poostriil, bodo morali avstrijski industrijci sčasoma znižati cene svojim proizvodom. Pri tem bodo imeli seveda velike težkoče, ker se bo delavstvo z vsemi silami upiralo znižanju plač. Ako pa se te, ki so danes v Nemški Avstriji zelo velike, ne bodo prilagodile povečani vrednosti krone, bo izgubila avstrijska

stopam od mladnov, se odpovedujem kandidaturi na njihovi listi, in pristopam k »Jugoslovanski zajednici«, kateri se je pridružil tudi naš velespoštovani voditelj dr. Ivan Tavčar, naš, za Ljubljano tako zasluženi bivši župan. Alojzij Rus, gostilničar v Ljubljani. — To je že drugi slučaj, da se odpoveduje ugleden volilec kandidaturi na mladinski listi. Prvi se je odpovedal g. dr. Tone Šaplija, katerega so mladini uvrstili med kandidate brez njegovega pristanka in brez njegove vednosti. Prepričani smo, da bo temu zgledu sledilo še več drugih.

»Jutro«, »Nova Pravda« in gostilničarji.

»Jutro« hujska gostilničarje proti »Jugoslovanski zajednici«, češ, da so narodni socialisti kot član bivše večine v ljubljanskem občinskem svetu giasovali za občinski davek — ki pride v prid mestnim občinskim revežem — na posebno obiskovanje javnih lokalov. Mi-mogrede povedano, ta davek ne zadene gostilničarjev, temveč nočne obiskovalce in je tako malenkosten, da nikogar ne preobremenjuje. Gre torej le za demagoško hujskanje proti »Jugoslovanski zajednici« in glasilo narodne socialistične stranke »Novi Pravda«, ki se je slučajno raznašala po istih raznašalcih kot »Slovenski Narod«, kot včasih »Jutro« raznašajo isti raznašalci kakor »Slovenca«. Izjaviti iz tega kake politične konsekvence je ali bedarija ali pa volilna demagogija!

industrija vsakršno konkurenčno možnost z Nemčijo. To tembolj, ker marka še vedno pada, vrednost krone pa ostaja ista.

Vse kaže, da bo nastopila v gospodarstvu Nemške Avstrije kriza precej težke narave. Kakor hitro pa se posreči Avstriji to krizo premagati, se bo pričelo njeno gospodarstvo normalno razvijati ter bo pogodoma prišlo zopet v urejene razmere.

+ Dobava železniških pragov in pa gradbenega hrastovega lesa. Ministrstvo saobračaja v Beogradu razpisuje na dan 10. nov. t. l. ofertalno licitacijo glede dobave 1,293,500 komadov hrastovih pragov (od teh ena tretjina bukovih) in na dan 11. nov. t. l. ofertalno licitacijo glede dobave 8,747,006 m³ hrastovega specialnega stavbnega lesa za skretnice in mostove. Pogoje in specifikacije vseh dimenzij dobe zainteresirani pri ministrstvu saobračaja (ekonomsko odeljenje) v Beogradu in vpogled.

+ Dobava vodovodnih cevi. Ravnateljstvo državnih železnic v Subotici razpisuje na dan 10. nov. t. l. ob 11. uri dopoldne pismeno ofertalno licitacijo glede dobave 4.000 metrov železnih cevi. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtne zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

+ Dobava ovsa. Dne 11. nov. t. l. ob 10. uri dopoldne se bodo sklenile v Intendanturi komande Savske divizijske oblasti v Zagrebu pismene neposredne pogodbe za dobavo 650.000 kg ovsa. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtne zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

+ Ukinjenje odborov za devize in valute. Odbor za devize in valute pri podružnici Narodne banke v Ljubljani je prejel na predstavo objavljeno v našem časopisju glede ukinitve odborov radi zlorab, od pomočnika finančnega ministra g. Dušana Plavšiča to-le

brzojavno obvestilo: »To ministrstvo ni dobilo nobenih konkretnih pritožb zoper poslovanje poedinih odborov in tudi ni sklenjen zakon o razpustu teh odborov. Vprašanje bodoče ureditve odborov se bo rešilo z novim pravilnikom, o katerem se bo pred izdajo razpravljalo z pridobitvenimi krogi.

+ Trgovina z vinom v Dalmaciji. Glasom obvestila pokrajinske uprave oddelek za trgovino in industrijo za Dalmacijo, trgovski in obrtni zbornici v Ljubljani je preostalo v Dalmaciji starega vina še okroglo 15.000 hl. — Izvoz vina je v zadnjem času popolnoma zastal, tako da je omejena trgovina z vinom le na konzum v pokrajini. Vzlic temu vinske cene niso popustile. Trgatev je končana povsod, izzemski Vis. Grozdja se je prodalo le male količine v Neretvi in sicer 7 do 8 kron kg, z moštom in mladim vinom pa še ni nikake trgovine.

+ Rok za napolnjenje uvoženih tuzemskih sodov podaljšan od 6 na 9 mesecev. Na intervencijo trgovske in obrtne zbornice v Ljubljani je Generalna direkcija carin z razpisom z dne 16. oktobra 1922 D. Br. 63.144 podaljšala rok za polnjenje sodov iz kakršnegakoli materiala, koji se uvažajo pogojno, da se napolnjeni z našimi produkti zopet izvozijo, od 6 na 9 mesecev, računski od dneva izvršene uvozne ekspedicije. S tem bo ustrezno posebno vinskemu trgovstvu na Štajerskem.

+ Gospodarske vesti iz Čehoslovaške. Konzulat čehoslovaške republike v Ljubljani sporoča trgovski in obrtni zbornici v Ljubljani, da je izvoz koksia in briketov iz čehoslovaške republike od 20. okt. t. l. dalje prost in ni podvržen izvozni carini. Nadalje podaja statistiko o zunanji trgovini čehoslovaške republike. Od januarja do julija t. l. je znašal čehoslovaški izvoz 57.767.694 q in 2.662.315 enot napram 55.078.739 q in 2.163.362 enotam v isti dobi leta 1921. Uvoz v letošnji navedeni dobi je dosegel 20.375.942 q in 400.549 enot. Trgovinska bilanca Čehoslovaške izkazuje v teku prvih sedem mesecev 1922 aktiv 37.191.752 q in 2.261.766 enot. Radi olajšave eksporta bodo znižani prevozniki tarifi in sicer za steklo za 18%, porcelan za 30—40%, celuloza za 23—34%. Tudi tarifi za prevoz sladkorja se bodo znižali, vendar tozadevni sporazum še ni dosežen. Znižanje tarifa za prevoz je odvisno od znižanja davka na prevoz. Dosedanja filijalka banke Bohemia v Parizu se v kratkem pretvori v francosko-čehoslovaško banko. Za enkrat se ve za dve propoziciji glede izvršitve transakcije, za prvo od strani ameriških finanšierov, drugo od strani neke francoske skupine.

+ Nove lokomotive in vagoni iz Nemčije. Prometno ministrstvo je dobilo 35 novih lokomotiv za normalne proge in 50 osebnih vagonov iz Nemčije na račun reparacij.

+ Cene sladkorju v Čehoslovaški. Čehoslovaške sladkorne rafinerije so sklenile dogovor, s katerim so uredile medsebojno konkurenčno razmerje na domačem sladkornem trgu. Po tem dogovoru stane 100 kg sladkorja, postavljeno na kolodvor 400 Kč.

+ Tečaji na novosadski produkti borzi 31. okt.: pšenica bačka 330, srem-ska 335, ječmen bački 240, sremski 245, oves bački 235, sremski 238, koruza bačka 275, fižol beli novi 300, pisani 290, moka št. O 485, za kuhu 460, št. 6 410, pšenični otrobi 135, svinjska mast 28, bačko zelje v glavah 70, bosanski orehi 460, čebula 300.

+ Dohodki državne trošarine. Finančno ministrstvo je dobilo od državne trošarine za mesec september okrog 85 milijonov dinarjev, t. j. približno za 10 milijonov dinarjev več, kakor je predvideno v proračunu.

+ Znižana carina za izvoz sadja iz Čehoslovaške. Čehoslovaško trgovsko ministrstvo je znižalo izvozno carino na sadje od 3 na 1 čsl K. Istočasno je ukinilo vse uvozne takse na moko in vse vrste žitaric.

+ Knjigovodstvo v dinarjih. Kakor smo že svojčas poročali, je odredilo trgovsko ministrstvo, da morajo voditi vsa podjetja, ki so zavezana javno polagati račun, svoje knjige in bilance od 1. januarja 1923 v dinarjih. Relacija 1:4 velja tudi za vse aktivne in pasivne postavke brez ozira na datum nastanka. Na podlagi te naredbe bosta izdajala oba odbora pri Narodni banki počenši s 1. januarjem dovoljenje samo v dinarjih in ne več v kronah.

+ Skupni vagoni Rumunje in Jugoslavije. Naši vagoni, ki so se nahajali za časa okupacije na rumunskih železnica, so odslej po doseženem sporazumu skupna lastnina naše in rumunske države. Vagoni bodo imeli tudi skupna znamenja.

+ Olična žetev v Dalmaciji bo letos tako dobro izpadla, kakor že dolga leta ne. Sad je velik in zdrav. Cene olju so v prometu že sedaj padle, pričakovati pa je še nadaljnega padca.

+ En rubelj — en milijon rublev. Sovjeti nameravajo izdati prihodnje leto nove bankovce. En tak bankovec bo veljal 100 sedanjih rublev.

Dnevne vesti.

Ljubljana.

— **Praznik naših pokojnih dne 1. novembra** je nebo blagoslovilo z lepim jesenskim vremenom. Od ranega jutra do pozne noči so se vile množice ljudstva na pokopališče in nazaj. Ob 4. uri popoldne je »Zveza slov. pevskih zborov«, broječa 200 pevcev pod spretnim vodstvom zveznega pevovodje gosp. Zorko Prelovca zapela tri krasne, v srce segajoče žalostinke. Pevska zbor »Glasbena Matica« in »Ljubljanski Zvon« sta potem na grobu Avgusta Štamcarja zapela še »Vigred se povrne«. Grob našega Podimbarskega je dičil prekrasen venec s travki, darilo Sempeterske ženske podružnice. Sploh je bilo po vseh grobovih toliko pestrega cvetja in vencev, da se je zdelo celo pokopališče kot en sam velik šopek. Številne luči, prižgane na grobovih naših dragih, so svetile pozno v noč. Žalostno sliko pa so nudili vojaški grobovi, ki so bili popolnoma zapušteni.

— **Svečana otvoritev bakteriološke stanice** v deželni bolnici se je izvršila včeraj ob pol 11. uri popoldne. Šef zdravstvenega odseka dr. Katašič je v svojem govoru poudarjal potrebo bakteriološke preiskave nalezljivih bolezni. Gdč. dr. Simencova je strokovnjsko razložila pomen bakteriološke stanice. Obema je čestital primarij dr. Jenko k uspeli ustanovitvi te važne institucije. Gg. dr. Derganc in dr. Tičar sta omenjala največjega dobrotnika človeštva Louisa Pasteurja. G. dr. Tičar je poudarjal, da se mora stoletnica Pasteurjeve smrti, ki bo 27. decembra, na vsak način slovesno praznovati. V imenu vlade je govoril vet. svet. g. Pavlin, v imenu mestnega fizikata pa g. dr. Rus.

— **Korajžnje študentje** so vsakakor nekateri dalmatinski akademiki, ki so na praznik Vseh svetnikov brez vsakega povoda napadli nekoga gospoda, ko je šel na pokopališče k sv. Krištofu, ter preizkušali svojo fizično moč na njegovi glavi in hrbtu. Korajža je seveda takoj izginila, čim je dotični gospod poklical stražnika. Mi ne bi imeli prav ničesar proti temu, če bi dotični »junaki« odšli svojo korajžo kazat kam drugam.

— **Komerčijalni večerni tečaj** na trgovski akademiji v Ljubljani. Začetek predavanj se bode objavil potom dnevnih listov. Ravnateljstvo.

— **Amerikanska moka** in mast v Ljubljani. Oddelek za socialno politiko nam sporoča: Tvrška Kmet in Komp. je uvozila amerikalno moko št. 0 in jo prodaja po 19 K na debelo in 20 K na drobno. Tvrška Šarabon je pa uvozila mast in prodaja eno vrsto na debelo po 99 K in drugo vrsto po 98 K. Na drobno se prodaja po 106 K oziroma 105 K.

— **Tatvine v Ljubljani.** Na Marijinem trgu št. 1. /I. je bilo Ernstu Pogodniku ukradena zlata broša, zlata zapestnica in dva zlata prstana, eden brez kamna in drugi z malim modrim kamnom. — Poštenu oficijalu Leonu Sparhakolu je bil iz stanovanja na Marijinem trgu št. 1/II. ukraden zlat prstan z malim okroglim priveskom, z napisom »Milena«, dalje ena masivna zlata verižica z obeskom v obliki srca, s tremi biseri in deteljico v sredini, zlata krvatna igla in zlata zapestnica z malim verižnim priveskom. — Na kralja Petra trgu št. 8 je bila davčnemu nadpravitelju v pokojju g. Francu Šumanu ukradena zlata ženska ura, zlata ženska zapestnica in še več druge zlatnine in srebrnine. — Učiteljci Pavlu Tomšič je bilo na Sv. Petra c. št. 4, ukradena zlata verižica z obeskom, v katerem je bila slika sv. Terezije, zlata zapestnica in en ženski poročni prstan. — Vseh teh tatvin sta sumljiva dva moška v starosti 24 do 28 let, oblečena eden v svetel drugi v temnorjav površnik.

Maribor.

— **Mariborsko planinsko društvo** je imelo v ponedeljek v Narodnem domu svoj izredni občni zbor, ki je bil izvanredno obiskan. Društvo je pri tej priliki izvolilo sodnika g. dr. Sinjova za svojega predsednika namesto v Ljubljano prestavljenega dosedanjega predsednika g. fin. svetnika dr. Brenceta.

— **Ker je hotel orožnike razorožiti** je bil aretiran in oddan okrožnemu sodišču v Mariboru znani pretepač rudar Fran Baril.

— **Roparski napad.** V soboto okrog 10. ure zvečer so trije neznanici napadli zidarskega pomočnika Matijo Stoporka za kadečnico in ga oropali 1100 K. Nato so izginili v temi proti mestu.

— **Nesreča vsled alkohola.** V torek zvečer sta pripeljala iz Ruš dva voznika voz hlovd Juriju Koleriču v Vojnašniško ulico. Ko sta voznika pomagala Koleriču voz razkladati, jima je pri tem padel težak hlovd iz rok, ker sta bila popolnoma pijana. Hlovd je dvakrat zlomil nogo Koleriču, ki je moral v bolnico. Voznika se bosta morala vsled pijanosti zagovarjati pred sodiščem.

— **Župnik pri Sv. Petru pri Mariboru** g. Stranting in pa njegov kaplan sta imela večkrat vaje v krščanski ljubezni. Ker sta se prav hudo sporekla, je

župnik kaplanu predpovedal hrano in pa maše. Poleg tega ga je tudi radi nekkih žalivk o državi tožil. Kaplan je bil obsojen na 4000 Din, proti čemur se je pa pritožil. Kazen mu je bila sicer res znižana na 1000 Din, toda ker je rekel pri razpravi zastopniku dr. Juvanu: »Sram vas bodi klerikalce«, ga bo ta najbrže tudi tožil.

Celje.

— **Praznik Vseh svetih.** Lep solnčni dan je bil jesenski praznik Vseh svetih, ki je zvalil množice Celjanov in okolice na celjska pokopališča. Na celjskem okoliškem pokopališču je, kakor vsako leto, tudi letos pel moški zbor Celjskega pevskega društva nagrobnice.

— **Mestno gledališče v Celju.** V torek 31. okt. so v našem mestnem gledališču v drugi v letošnji sezoni gostovali člani ljubljanskega narodnega gledališča z lisenovo »Heddo Gabler«. Gospa Marija Vera je izvrstno igrala naslovno vlogo. Tudi druge vloge so se pod režijo g. Lipaha dobro igrane in so bili obiskovalci s predstavo zadovoljni. — Želeli je, da bi občinstvo točno prihajalo v gledališče in ne motilo s poznim prihajanjem že pričetke predstave. Sicer je v tem oziru že mnogo boljše, vendar nekateri še vedno ne morejo opustiti te grde »celjske razvade«.

— **Odlikovan celjski obrtnik.** Z srebrno kolajno je bil odlikovan od civilne komisije na obrtni pokrajinski razstavi v Mariboru znani celjski krojaški mojster Josip Tomažič.

— **Gremilj trgovcev v Celju** ima svoj izredni občni zbor v soboto 4. nov. ob 7. uri zvečer v mali dvorani Narodnega doma.

Gledališče in glasba.

— **Cehoslovaški kvartet (Zikovci)** so pravkar končali svojo koncertno turnejo po inozemstvu. Koncertirali so na Dunaju, v Pragi, Donaueschingenu, Monakovem, Avgsburgu, Norimberku, Stuttgartu, Karlsruhe in nazadnje v Pragi v dvorani »Mozarteuma«. Ta koncert je priredilo društvo »Spolek pro moderní hudbu«, ki je pred vojno prirejalo svoj koncert v Rudolfinu. Povabilo je Zikovce za en abonma koncert. Elegantna, prekrasna dvorana Mozarteuma je bila polna, ker člani omenjenega društva, le glasbeno naobraženi ljudje, so torej elitno glasbeno občinstvo. Na vsoporedu je bil godalni kvartet op. 16 Pavla Hindemitha, klavirska soneta pokojnega skladatelja Nowotnyja, lepo in interesantno delo modernega kova, ki ga je igral dr. Štěpan in godalni kvartet v G-duru Vis. Nováka. Večer je za Zikovce uspel jako častno. Zlasti Hindemithov kvartet je tvoril biser večera, katerega je publika sprejela z velikim navdušenjem in dolgotrajnim odobravanjem. Prazanom je bil popolnoma neznan, zato je dosegel senzacionalen uspeh. Primarij slavnega Češkega kvarteta Hoffmann je med pavzo dejal Zikovcem: Da igrate dobro sem vedel, a da ste tako napredovali, tega nisem pričakoval. Skladatelj Vit. Novák je izjavil: »Radoveden sem bil na izvajanje svojega G-dur kvarteta, dasi sem ga že nešteto krat slišal.« Na vprašanje, če je izvedbo zadovoljen, je Zikovcem segel v roke in rekel: »Vi ste mojstri!« Med navzočimi sta bila tudi praška kritika dr. Šilhan in Sourek, prof. Procházka in več mlajših skladateljev, ki so Zikovcem iskreno čestitali in jim ponudili svoje nove skladbe v izvajanje. — Uspeh torej sijajen na vsi črti!

— **Kvartet Zika vadi** sedaj nove skladbe. V najkrajšem času priredi v Jugoslaviji vrsto koncertov. Ovečan z lahorikami se vrne zopet tja, od koder je izšel. Ogromno delo ima že za seboj. Poleg imenovanih mest je koncertiral v manjših krajih, katerih število presega 40, samo v Nemčiji 14. Mecen kvarteta Zike, g. Erih Thurn Taxls, je podelil v priznanje gg. Richardu Ziki in Karlu Sancinu dvoje imenitne gosli.

— **Dramska sekcija »Preporoda«** priredi v nedeljo 5. nov. 1922 ob pol 8. uri v Sokolskem domu v Mostah Kraigherjevo »Školjko«. Pri predstavi sodeluje orkester pod vodstvom g. Bernika. — Dijaštvo in njemu naklonjeno občinstvo vabimo k občni udeležbi.

— **Pevski zbor moravskih učiteljc** dopse v Ljubljano v soboto jutraj ob 5. uri 21. min. in ne kakor je bilo prvotno naznanjeno popoldne ob 4. uri 35 min. na kar opozarjamo naše občinstvo. — Sedežev vseh vrst za ta koncert je še na razpolago v pisarni Glasbene Maticice. Vstopnice se bodo prodajale tudi v nedeljo popoldne od 10.—12. ure in zvečer pri blagajni ob 7. ure dalje.

— **Nastop pevskega zbor Moravskih učiteljc**, ki se bode vršil v nedeljo dne 5. novembra vzbuja v Ljubljani vseobčo pozornost. Zbor pa to tudi v resnici zasluži, ker je v vsakem oziru prvovrsten. V Ljubljani je to prva prilika, da koncertni spored docela izpolni samo ženski zbor. Češki listi, ko pišejo o zboru, ne morejo se dovolj laskavo izražati o vrlinah te umetniške skupine. Po njihovi izjavi se izlivajo ti glasovi v krasno enoto, ki izvaja vsako čustvo do

najmatučnejših nijans. Prof. Vach ima ta zbor v vsakem oziru v popolni oblasti, tako kakor bi igral samo na enem instrumentu. Zbor je pel Cehom v vesoljih in žalostnih casih. Med vojno je bila to skoro edina enota na Moravskem, ki je prirejala umetniške koncerte. Ko pa je prišlo češkemu narodu osvobojenje, je proslavil tudi to s pesmijo in isto ponesel v najskrajnejše kote Cehoslovaške Republike.

Književnost in umetnost.

— **France Bevk: Faraon.** Izdala in založila Naša Založba v Trstu 1922—8^o str. 128. Naslovno stran in vinjete dvo-barvno naslikal Tone Kralj. Cena broš. 22 Din. — »Faraon« je naslov prvi črtici te zbirke, kjer zariše pisatelj strašno vojno ozadje prvega dela knjige: Faraon, najgroznejše bitje sveta, bog vojne, gorja, sramote in krivic, ki ga ne omehča ne prošnja mož, ne obupni jok mater, ne solze otrok. Le najčistejši mož, ki po njem kliče človeštvo, bo močnejši od Sile in nas odreje. Ta vizionarna slika, ki je v njej strnjena bolest in hrepenenje tisočletij, tvori okvir osmerim črticam, kjer je Bevk prislulnil najtišjim utripom vojne groze in jih z mojštersko roko uklenil v slike globoke lepote: »Klic žene«, »Praznosta«, »Kako je bilo?«, »Otrok«, »Begunec«, »Avditor« in »Sovka«. S temi črticami je ustvaril gorilski pisatelj vredno dopolnitev največjih slov. umetnini vojnih let: »Podobam iz sanj«. Drugi del knjige obsega petero črtic iz socialnega življenja, ki jih odlikuje ostro psihološko opazovanje in žarko čustvo. Odlomki so temne tragike, prepletajoče kot trnje vse ure naših dni, ki z zadnjo črtico »Na četrti galeriji« izveni v globoko vero v solnce moči in vstajanja. To delo trajne vrednosti, ki je z njim stopil Bevk v prvo vrsto naših novelistov, je Naša Založba razkošno opremila in dokazala, da se zaveda velike kulturne naloge, ki naj jo vrši na Primorskem. — Knjigo ima v komisiji za Jugoslavijo knjižarna »Nove Založbe« v Ljubljani.

Društvene vesti.

— **»Splošno žensko društvo«** za praktično naobrazbo ženstva. Tekom meseca novembra, decembra in januarja priredi splošno žensko društvo dva tečaja s ciklom predavanj, ki bodo med seboj v organski zvezi. V enem tečaju bo predaval vseučilišni profesor gospod dr. Karel Ozvald o temi: »Telesni in duševni razvoj male dece«. Drugi tečaj je prevzel gosp. med. dr. Matija Ambrožič. Predavati namerava poljudno in praktično »O negi dojenčka in male dece« ter hoče pojasnjevati svoja predavanja tudi s skloptičnimi slikami. — Gosp. dr. Ozvald bi rad dal svojim predavanjem deloma tudi obliko razgovora in torej želi, da se razvije v njegovem tečaju debata. Začetek kurzov bo 2. teden meseca novembra. Oba kurza se bosta vršila v fizikalni dvorani učiteljskega (vhod z moške strani) Resljeva cesta. — Vsak predavatelj bo predaval po eno uro na teden, in sicer od 1/26—1/27 zvečer. Tečaj dr. Ambrožiča bo vsak torek, tečaj prof. Ozvalda vsako sredo. Učnina za en tečaj s približno 10—12 predavanji znaša 10 D. ako udeleženke niso članice Splošnega ženskega društva, plačajo še po 2 Din vpisnine. Pristop ima vsaka žena in vsako odraslo dekle. Priglasiti se je in plačati učnino vsak torek, četrtek in soboto od 5—7 ure zvečer v Splošnem ženskem društvu, Rimska cesta 9, priftiče. Članice se imajo izkazati z društveno izkaznico.

— **Društvo delovodij in industrijskih uradnikov** v Ljubljani naznanja vsem članom, da se vrši redno mesečno zborovanje v soboto 4. nov. ob pol 7. uri zvečer v rokodelskem domu, Komenškega ulica 12. Sprejemajo se tudi novi člani. Dolžnost vsakega delovodja je, da pristopi k tej organizaciji.

— **»Zveza godbenikov za Slovenijo«** v Ljubljani priredi v petek dne 10. nov. t. l. v veliki dvorani hotela Union l. veliki simfonični koncert pod vodstvom kapelnika kr. Narodnega gledališča g. Lovro Matačića. Pri koncertu sodeluje pomnožen operni orkester. — Začetek koncerta je točno ob 8. uri zvečer. Na programu so: Smetana-overtura iz o-

pere »Poljub«, Wagner: Smrt Siegfrida iz muzikalne drame »Götterdämmerung«, Čajkovskij: fantastična overtura »Romeo in Julija« ter Bruckner: III. simfonija v D-molu. Predprodaja vstopnic se bode vršila od sobote naprej v pisarni Glasbene Maticice, Gosposka ul. št. 8. Delstvo, da sodeluje operni orkester in dirigira g. Matačić nam jamči, da bode koncert na umetniškem višku.

— **Ustanovni občni zbor »Zveze godbenikov za Slovenijo«.** V Ljubljani se je dne 24. okt. 1922 vršil ustanovni občni zbor »Zveze godbenikov za Slovenijo« s sedežem v Ljubljani. Cilj te Zveze je prvič organizirati brez izjeme vse poklicne muzike v Sloveniji in sicer v posameznih sekcijah za gledališče in simfonične orkestre, za salonske kapele za glasbene učitelje itd., drugič pa je njen namen pospeševati glasbeno kulturo s prirejanjem koncertov in raznih glasbenih večerov, kakor tudi predavanj itd. Priprave za ustanovitev raznih podoborov v vseh večjih krajih Slovenije so v polnem teku. Organizacija stoji v stike z enakimi udruženji v Hrvatski in Srbiji, ter v svetovno federacijo, glasbeniki po poklicu, vsi ljubitelji glasbene umetnosti pa zamorejo to kulturno tako pomembno organizacijo podpirati s tem, da pristopijo kot doporni člani k Zvezi. Vse priprave in dopise je začasno pošiljati na tajnika Zveze godb. za Slovenijo Ivan Bajda, Ljubljana, kr. Operno gledališče.

Sport in turiztika.

— **S. K. Ilirija: S. K. Primorje.** V nedeljo se vrši na igrišču S. K. Primorje, Dunajska cesta za Aleksandrovo vojašnico točno ob 15. toli pričakovana prvenstvena tekma med prvakom slovenskega nogometa Ilirijo in domačim Primorjem. Za to tekmo vlada v Ljubljani izredno zanimanje, ker je znano, da sta oba kluba vodilna predstavnik slovenskega sporta ter najostrejša tekmeča. S tem, da se je oboku Ilirije pojavil nov klub, ki je po kratkem obstoju postavil najlepše igrišče Slovenije ter odnesel prvenstvo v plavalnem sportu ter v moški in ženski lahkoatletiki, kojega ambicije pa grede tudi v nogometu za tem, da se povzpne v eno vrsto z Ilirijo, postajajo v Ljubljani prvenstvene tekme med Ilirijo in Primorjem pravi sportni dogodki. V nedeljo se bosta torej dva naša najbolj zaslužna kluba kosala tudi na nogometnem polju. Vseje šanse so seveda na mednarodno preskušnem moštvu Ilirije. Toda iznenađenja niso izključena.

PERILO
za dame, gospode in deco, oprema za novorojenčke,
po najnižjih cenah pri:
A. Šinkovic nasl. R. Soss
Ljubljana, Mestni trg 19.

— **Že leta 1923** bo postalo Vaše lice mlado, bliščeče lepo po uporabi kreme Zoraida, najboljšega sredstva današnjega časa za negovanje in ohranjenje lepote.

— **Ako hočete Ve lepote,** da boste dihale v tajinstvenih čarih orientalne lepote, porabljajte Zoraida kremo, Zoraida rouge l. in II. in Zoraida milo. Pri prvi uporabi teh učinkovitih sredstev Vam bo koža postala baržunasto mehka, naravno lepa in sveža kot vzhodna roža.

— **Priporočila**
„URAN“, -Parfumerija,
Ljubljana, Mestni trg št. 10.

E. Adamič:
16 jugoslovanskih narodnih pesmi
II. del (mešani zbori)
Je izšel
in se dobiva
v **Zvezni knjigarni, Ljubljana**
Marijin trg 8.
Cena Din 12.—.

Nosite zaradi
njihovih velikih
prednosti
PALMA
kaučuk potpetnike in potplate



— **Meje v Prekmurju.** Z merodajne strani se nam poroča: Ko so se postavili v Prekmurju mejniki proti Madžarski, so se po Prekmurju širile vesti, da bo precejšen del našega ozemlja zopet pridružen Madžarski. Razmejitvena komisija je v resnici kljub protestu našega delegata stavila Ligi narodov tak predlog. Ligi narodov pa se ni posrežilo dobiti sporazuma med obema državama, in je to sporočila konferenci poslanikov v Parizu. S tem je vprašanje meja v Prekmurju definitivno rešeno in ostane Prekmurje v dosedanjem obsegu pri naši državi.

— **Vič dobi meščansko šolo.** Že dolgo se dela na to, da se ustanovi na Viču v Zg. Šiški in v St. Vidu nad Ljubljano meščanska šola. Kakor izgleda, bodo meščanska šola najprej Vič in se bodo v to svrhu k dosedanjim šoli prizidali novi prostori.

— **Šola za delavne sloje.** »Prosvjetni Savez« v Zagrebu bo v kratkem otvoril večerno srednjo šolo za delavne sloje.

— **Českoslovaška** je praznovala obletnico vstajenja. Naši zastopniki so šli pozdravit bratski nam narod. Stiki z republiko bodo postali čimdalje tesnejši poznati jo bomo morali v vseh ozirih. Zato ponovno opozarjamo na knjižnico »Českoslovaška republika«, ki jo je sestavil profesor Šarabon. V njej je zbrano čisto vse, kar moramo o republiki vedeti. Knjiga stane z dobro prebrano karto vred 15 Din, dobimo jo v vseh knjigarnah.

— **Za Aškercjev spomenik** je zbral Minko Nučič v Zagrebu med tamkajšnjimi igralci 4200 kron. Posnemajte povabilovalnega našega umetnika!

— **Predavanje za vinogradnike.** V nedeljo, dne 12. t. m. ob 2. uri popoldne predredi ravnatelj drž. kmetijske šole na Gornji, g. B. Skalicky v šoli v Metliki predavanje o potrebi in izvedbi organizacije vinskega izvoza. Po predavanju bode razgovor o eventualni ustanovitvi vinske zadruge v Metliki. Istega se bodo udeležili tudi šef kmetijskega oddelka pokrajinske uprave za Slovenijo, g. Sančan. Interesenti se vabijo, da se istega v čim večjem številu udeležijo.

— **Smrtna kosa.** V Škofji Loki je na praznik 1. novembra umrla gospa Marija Komatar, vdova Kalan, roj. Geser. Pogreb bo danes popoldne ob 3. uri. K. v m. p!

— **Vpis naših državljanov** na pruskih visokih šolah. Glasom razpisa ministrstva prosvete z dne 16. okt. 1922 št. 6470 se sprejme na pruskih visokih šolah tekoče šol. leto 250 naših dijakov; ako je bila komu prošnja za sprejem oddana, jo mora ponoviti. Tudi za ostale pokrajine (Bavarsko, Saksosko in dr.) se objavi maksimirano število, ki bo določeno za naše diake. Kdor vloži prošnjo za sprejem, naj to javi tudi neposredno ali posredno (preko nemškega poslanštva v Beogradu in dr.) našemu poslanštvu v Berlinu.

— **Nepošten nečak.** Že večkrat kaznovani Anton Heber iz Zgornjih Zerkov je ukradel svojemu stricu konja, voz in več vreč ovs in z ukradenim blagom »fural« na Hrvaško, kjer je vse skupaj prodal. Nato se je potikal po hrvaškem in Slavoniji in končno zopet po Zagrebu, kjer ga je zalotila roka pravice in shranila pod ključ.

— **Ogromna tatvina tobaka.** V tobožni tovarni v Sarajevu je osem tam zaposlenih delavcev izvršilo ogromno tatvino tobaknih izdelkov. Vseh osem tatbov so zaprli.

— **Prijeta tihotapka.** Grofica Amalija Čeh, lastnica velikega posestva v Osijeku, je potovala v Pečuj. V Subotici je rekla carinikom, da nima ničesar carini podvrženega seboj. Cariniki pa so jo v ljub njenemu zatrdilu natančno preiskali in našli pri njej 50.000 dinarjev, katere je hotela »švercati« čez mejo. In tak je nesrečna Amalija, namesto da bi bila po lepem zaslužku, morala v carinški zapor.

— **Vlak skočil s tira.** Dne 27. minulega meseca je pri Vlakoviču tovorni vlak, ki je vozil iz Capruga v Karlovec vled slabe železniške proge skočil s tira. Poškodovanih je bilo več vagonov.

— **Straden samomor.** V Pottingenu na Nemškem se je Reinhard Kemmle neveličal življenja in je zažgal na nekem pašniku netilno vrvico, ki jo je zvezal z granato ter se nato na granato vnel. Nek njegov prijatelj, njegova nevesta in mati, so to opazili in so ga veselo rešili. V tem pa je granata razpočila in je vse štiri raztrgala.

— **Ker se je z ženo skregal,** se je obesil v Novem Sadu v Sokolski ulici 56-letni delavec Emerik Wirth.

— **Boičine v gumbciah** imajo zopet v Avstriji, ker nameravajo baje zopet upeljati redove in častna znamenja.

— **Število vernikov** českoslovaške cerkve. Kakor poročajo brnski listi, je naraslo število vernikov českoslovaške cerkve v mesecu septembru t. l. v Brnu kar za 920 udov. Češka narodna cerkev ima veliko privlačno silo na češko javnost, ker jim ne prepoveduje proslave božje v njihovem materinem jeziku, kakor to dela rimska stolica.

Tajinstveni morilec deklet.

(Nadaljevanje.)

»Jaz vas ne razumem, gospod ravnatelj.«
»Tako vam bom vse pojasnil, ljubi Davis. Vi sami ste ugotovili, da mora imeti tajinstveni morilec pomagatke. Ravno vsled tega bo padel v naše roke.«
»Kako naj se to zgodi?«
»Poslušajte me, gospod Davis. Mi počakamo dva dni. Nato morajo cipe v Whitechaplu zopet igrati svojo vlogo. Jak bo zopet skušal prevarati policiste in jih speljati na drug kraj. To nam ne bo tudi ničesar škodovalo. Nasprotno! Stražniki se lahko mirno odstranijo in prepuste morilcu svobodno polje. Sedaj pa pride naša past, v katero se bo tiček ujel. V temi ne bo nikdo opazil, če bo med vlačugami promeniral tudi nekaj krepkih stražnikov v ženski obleki. Če se potem prikaže morilec, mora eden preoblečenih policistov od strahu navidezno postati nezavesten, drugi pa morajo, tudi samo navidezno, pobegniti. Jak bo hotel izvršiti svoj krvavi posel in se bo približal navidezno nezavestni vlačugi-stražniku. Ta ga zagradi, ostali preoblečeni stražniki prihitijo na pomoč in Jak je — v naši oblasti.«

Davis je bil naenkrat kot izpremenjen. Vsa slaba volja ga je minila. Zopet je videl možnost, da prime tajinstvenega morilca, kateri ga je že tako dolgo vodil za nos.

»Da, gospod ravnatelj, prav imate. To je zadnje sredstvo. Že danes bom začel s pripravami. Prepričan sem, da se bomo po tem načrtu polastili tajinstvenega Jaka.«

Detektiv je zapustil ravnateljev privatni kabinet in je pomorno premetil navzoče stražnike. Med njimi sta se nahajala tudi preoblečena Jakova pomagatka. Eden je pošepetal drugemu.

»Ti, Davis zopet nekaj namerava. Le glej kako zopet hodi od enega do drugega. Tokrat morava proketo paziti!«

»Ah kaj! Mi jih bomo zopet potegnili. Hahaha, če pomislim, kako so stražniki z Davisom na čelu kot ponoreli drveli proti prelazu!«

»Sedaj bi nam ne verjeli več.«

»Kar pusti tol. Jak bo že našel pot, po kateri bo vse skupaj z Davisom vred speljal na led. Je čisto mož za to.«

Obadva preoblečena Jakova pomočnika sta zapustila policijsko poslopje in čakala, da se prikaže Davis, kateremu sta hotela zopet slediti. Ni jima bilo treba dolgo oprezati. Kmalu se je med vrati policijskega ravnateljstva pokazal Davis, kateremu je sledilo več policijskih stražnikov. Odšli so v smeri proti Whitechaplu.

»Zopet gredo proti Themsu,« je dejal eden nepravilnih policistov. »Sedaj morava paziti, da izvohava, kaj da zopet nameravajo. Načrt gotovo ni slab, ker Davis dela jako zadovoljen obraz. Toda nas ne bo prevaral, mi smo kos vsem njegovim pastem.«

Po nekolikournem zasledovanju sta uvidela preoblečena Jakova pomagatka, da ne bosta zvedela ničesar več. Hitro sta se podala proti Pobrežni ulici, da pravočasno posvarita Jaka. Pred majhno pristaniško krčmo sta se ustavila. Še enkrat sta se ozrla, potem sta izginila za vrati. Ne da bi odprla vrata v krčmo, sta šla mimo njih. V ozadju hišnega hodnika so se nahajala še ena vrata. En mož je potrkal na poseben način, nakar so se vrata odprla. Vrata niso bilo videti nobenega. Stopila sta v precej obširen prostor, v katerem se je nahajala samo miza in nekaj stolov.

»Ni ga še tukaj,« je dejal eden.

»Ne. Toda pride kmalu, ker nas pričakuje ob tej uri.«

»Potem pa piva čašo groga. Pošteno si že želim kaj toplega v želodcu.«

Stopil je k steni, kjer se je nahajalo majhno okence. Potrkal je nanje in kmalu se je odprlo in prikazala se je prijazna dekliška glava. Naročil je grog in glavica se je razočarana zopet zgubila.

»Ali si videl? — Si opazil, kako je gledala za Jakom?«

»Seveda sem videl. Sicer pa to ni nič čudnega — dekleta so sploh kar nora nanj.«

»Tih! — Je že tukaj.«

Trije udarci v različnih presledkih so zazveneli na vratih. Odprla so se sama od sebe in visokorasčeni, tajinstveni mož s krinko je stopil čez prag. Zadovoljen nasmeje je preletel njegov obraz, ko je zagledal oba zaveznika. Vrgel je klobuk na mizo, prekrizal na prsih roke in kratko vprašal:

»Je kaj novega?«

»Zopet nameravamo nekaj novega, gospod,« je odgovoril eden pomagatke. »Več policistov je odšlo v Whitechaple in Davis je priden, kot čebelica: Kaj pa pravzaprav nameravajo, nam pri vsej zvitosti ni bilo mogoče zvedeti. Na vsak način morajo imeti po našem mnenju satanski načrt, katerega je napravil ali Davis ali pa sam policijski ravnatelj.«

Jak se je zasmejal.

»Jaz jim bom pokazal, da se jih vseh skupaj ne bojim. Vse to me ne bo zadržalo, da ne bi danes zvečer zopet obiskal Whitechapla. Jaka hočejo ujeti? To je naravnost bedasto!«

Ozrl se je, ker ravnakar se je zopet odprlo okence na steni. Zopet se je pokazala dekliška glava in majhna ročica je pomolila v sobo taso z dvema čašama groga.

Ko je dekle zagledalo Jaka, je nekoliko obstala pri okencu, ko pa je videla, da se Jak ne zmeni zanjo, je zopet zginilo.

»Ne pojdite danes v Whitechaple, gospod,« je svaril eden zaveznikov. »Prepričan sem, da vam je Davis nastavil posebno zvito past. V nekoliko dneh bo policija v svoji pozornosti že postopila.«

»Kaj, jaz naj se bojim detektiva?« je Jak progolivo vzkljknil. »Nikoli! Dokazal mu bom, da ga nadkriljujem. Naj spozna Jaka!«

Pomagatka sta obmolknila.

»Kaj sta sicer še zvedela?« je vprašal Jak čez nekaj trenutkov.

»O delovanju policije ničesar drugega, kot to, kar sva že poročala.«

»Dobro. Toda kaj je z Jimom? On opazuje starega zvodnika Clifforda in ima nalog poročati vama o svojih uspehih. Ali je to storil?«

»Da, gospod. Včeraj zvečer sva dobila poročilo. Izsledil je, da občuje stari lopov mnogo v neki hiši v Nelsonovi ulici. V tej ulici prebiva mnogo siromašnih ljudi. Jim se je prepričal, da zahaja Clifford v revno podstrešno stanovanje. Tamkaj stanuje vdova Jenkins s svojo edino hčerko.«

»Dobro, dobro, sedaj vem dovolj! Ostalo bom sam izpeljal. Sporočita Jimu, da se mu za to zadevo ni treba nadalje brigati.«

»Tako bova izvršila povelje, gospod.«

»Dobro! Sedaj pa me poslušajta! Bodite danes in jutri vsi v Whitechaplu! Toda ne pojdite na mesto, kjer ima Davis s svojimi policisti svoj generalni štab, temveč čakajte v pristaniških krčmah, dokler ne zaslišite ostrega žvižga, ki pomenja signal, da se vsi združite. Potem pridite kar najhitreje na Themsin breg.«

»Toda gospod...«

»Tih!« je zagrmel Jak. »Če poveljujem, ne trpim nikakega ugovora!«

»Gospod, jaz sem to dejal le zato, ker se bojim za vas.«

»Strah?« se je smejal Jak. »Strahu ne poznam, samo dejanje! In da izvršim to, premagam vsako oviro, ki mi jo napravi — človeška roka.«

Vzel je svoj klobuk in šel proti vratom.

»Mislite na moje besede. Danes zvečer na svidenje!«

V prihodnjem trenutku so se zaprla vrata za tajinstvenim možem. Čez nekaj časa je dejal eden njegovih pomočnikov:

»To je mož! Dokler stoji ta na čelu, se lahko smejemo vsem zasledovalcem.«

»Da, da! Predzren in smrtinopogumen je, kot nikdo drug in vendar se bojim, da ga enkrat doleti usoda. Policije se mu ni treba bati, o ne; tej je kos. Toda ženske, lepe strastne ženske, ga bodo uničile!«

Na sledu morilca.

Glazen smeh je zvenel v neki krčmi, ki je služila policiji za zbirališče pri novem zasledovanju tajinstvenega morilca.

»Hahahaha, očarujoče! Bil, ti zgleđaš tako sijajno, da bi se človek kar zaljubil vate. Samo ne pozabi na kopreno — tako sedaj si gosposka dama.«

Ta nagovor je veljal mlademu, vitkemu policistu, ki se je sprehajal v ženski obleki po sobi. Vse se je izvršilo po načrtu policijskega ravnatelja. Policist je nosil obleko neke cipe, o kateri se je povsod raztrosila vest, da je obrala revnega mornarja za ves njegov težko pridobljeni zaslužek in prihranek. Ker sig policisti bili prepričani, da razpolaga Jak s številnimi zavezniki, ki mu o vsem poročajo, so za gotovo pričakovali, da bo ena prihodnjih noči napadel njihovega, v cipo preoblečenega tovariša.

(Dalje prihodnjic.)

MALI OGLASI

PRODAJA:

Več m² HRASTOVH PLOHOV. Debelina 27mm Jo 90 mm Polzve se Jeranova ul. 13. Trnovo, Ljubljana. 748

POHISTVO za eno sobo še v dobrem stanu, po ugodni

cenj. Polzve se pri peku, Dunajska cesta 58. 759

NEKAJ KRASNH ENOVPREZNIH VOZIKOV po jako ugodni cenj. Anton Petkovšek, Logatec. 757

SLUŽBE:

GOSPODIČNA iz ugledne rodbine želi mesta prodajalke ali blagajničarke, ima

več let pisarniške prakse. Ponudbe prosj pod »Mariljva in zanesljiva« na upravo lista. 756

ZAGAR. Izurjen tudi v vnečijanki; ter v vsakem po-pravilu, kakor tudi pri polno-jarmeniku, išče službe. Ponudbe poslati na Franc Lunder, pilana, Novaki, kraj Jaska, Hrvatsko. 755

TRGOVSKI POMOČNIK (izvežban skladiščnik, pre-

je rač. podč.) nujno prosj službe. Obvlada slovensčino in nemščino, deloma tudi srbohrvaščino in italijsčino. Zmožen je tudi pisarniških del. Sprejme vsako službo in gre kamorkoli. Ponudbe prosj pod »Najno« na upravo lista. 732

RAZNO:

OBVESTILO! Obveščam slavno občinstvo, da kupi-

jem stare obleke, čevlje in nohštvo. Grem tudi na dom. Martin Drame, Ljubljana, Sv. Jakoba nabrežje 29. 752

TRGOVEC z lesom išče družabnika. Trgovina je na prometnem kraju, od zelo ugodnimi pogoji. Ponudbe z navedbo glavnice, ki pride za promet v poštev, pod šifro »Trgovina lesa 2.838« na upravo lista. 747

RADI PRESELTIVSE od- da v najem pekarija v

prometnem ljubotemskem kraju z stanovanjem, 2 sobami in kuhinjo. Najemino se plača za 3 leta naprej in potem polletno. Vprašanje pod »Pekarija«, poštno ležeče Slatina Radenci. 738

DRVA oddaja vsako množino. Rezanj drv z motornim obratom. Ludvik Ileršič, na Friškovca za prej. belg. vojašnico 671

MORSKO TRAVO nudi vsako množino SEVER & KOMP, Ljubljana, Wolfova ulica 12. 711

TRGOVINA IN PEKARIJA, zelo dobrodoča, na prometnem kraju, zraven farne cerkve se odda. Ponudbe pod »Zelo ugodno« na upravo lista. Za odgovor znamko! 758

AUTO

Bencin. — Pneumatika. Olje. — Vsa popravila. Mast. — In vožnje. Le prvovrstno blago. delo po solid. cenah nudi Jugo-Auto d. o. o. v Ljubljani.

V imenu sorodnikov naznanjam vsem prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš dragi oče, oziroma soprog, stari oče, brat, tast, stric in svak, gospod

Štefan Derganc,
trgovec in posestnik

umrl dne 2. novembra 1922 po daljši, mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, v 74. letu svojega življenja.

Pogreb nepozabnega nam pokojnika bo v soboto, dne 4. novembra t. l., ob 8. uri dopoldan iz hiše žalosti v Semicu na pokopališče k sv. Duhu.

Ljubljana - Semic, 3. novembra 1922.

Dr. Franc Derganc,
primarij kirurzičnega oddelka državne, splošne bolnice.

Katere jugoslovanske tvrdke hočejo njih ime oziroma izdelke razširiti po celem svetu? — Pojasnila pod »Reklama« na Jugoslav.

Suhe gobe in kumno

Kupuje Sever & Co., Ljubljana
Wolfova ulica 12.

P. n. gospodinje, šivilje, krojače, čevljarje, in sedlarje opozarjamo, da se dobijo zopet najboljši šivalni stroji

„Gritzner“

v vseh opreih materijal predvorni. cene najnižje edino le pri

Josip Petelincu
Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7.

Pouk v vezanju brezplačen!

Galanterija, gumbi, na veliko in malo!

Najnižje cene! Točna postrežba!

Divjačina,

jelene, srne, zajce, jerebice, fazane, divje koze, kljunače itd. kupuje vsako množino in plača po najboljših cenah

E. Vajda, izvoz divjačine in perutnine
Čakovac, Medjimurje.

Brzjavlj: VAJDA, ČAKOVAC.
Telefon Interurban št. 59.

Razno perilo za dame, gospode in deco priporoča tvrdka **A. & E. Skaberné,** Ljubljana, Mostni trg 10.

Trgovska hiša

dvonadstropna 50 let obstoječa v Ljubljani se proda. Hiša stoji v središču mesta na najbolj prometni točki, ima trgovske lokale in skladišča, pripravna tudi za kako industrijo in so tako na razpolago. Ponudbe pod »Dobra pozicija na an. zavod DRAGO BESELIJAK, Ljubljana, Sodna ul. 5.

Za naše malčke!

Najcenejše in najhvaležnejše darilo našim malim je:

MOJ ZVERINJAK
knjiga s 45 slikami in k tem spredajočim besedilom, za pouk in kratak čas K 20.—

MOJI LJUBCKI
živalske slike za naše malčke na trdem močno vezanem kartonu K 32.—

MLADI SLIKAR
10 tiskanjih predlog za pobarvanje z akvarel-barvami ali pastel-barvnikli K 12.—

ČRNI PETER
staroznana, vesela družabna igra za zimske večere. 1 igra K 12.—

Vse se dobi v

Zvezni knjigarni
v Ljubljani, Mariljn trg 8.

Obrtna hranilnica in posojilnica
— Kranj (krojaški oddelek) —
se priporoča za naročila:

usnjate obleke

za moške (obleka, hlače, čepice) ter damske jope. — Cene zmerne, delo solidno.

Na debelo! **Na debelo!**

Svetlike Karbid Gorilec

po originalni tovarniški cenj priporoča tovarniška zaloga

Maribor Ivo Andraschitz Maribor

Na debelo! **Na debelo!**

Gostilna Kajfež, Ljubljana, Florjanska ul. 4.

Od danes naprej vsako soboto, nedeljo, torek in sredo najfinejše krvave in mesene pečene klobase, vsak ponedeljek, četrtek in petek polkajene kranjske klobase in reberca.

Izborna kuhinja, vsa jedila po lastni cenj. — Toči se samo prvovrstna domača vina.

Produceinte samo prvovrstnih finih vin vabim, da mi prinesajo vzorce.

Mestno županstvo Kočevje
razpisuje službo

mesarja

za novoustanovljeno občinsko mesnico.

Reflektira se samo na popolnoma izvežbano in zanesljivo moč. Reflektanti naj vpošljejo ponudbe z navedbo zahtev na mestno županstvo Kočevje.

Mestno županstvo Kočevje
razpisuje službo

mesarja

za novoustanovljeno občinsko mesnico.

Reflektira se samo na popolnoma izvežbano in zanesljivo moč. Reflektanti naj vpošljejo ponudbe z navedbo zahtev na mestno županstvo Kočevje.